

Nieuwsbrief PFR Updates

Nummer 15, 2026

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Parket bij de Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2026:847](#) 04-09-2026

Spoedmachtiging tot uithuisplaatsing minderjarige.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1281](#) 17-07-2026

Prejudiciële vragen (art.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1277](#) 17-07-2026

Personen- en familierecht.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1293](#) 17-07-2026

Internationaal privaatrecht.

[Parket bij de Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2026:731](#) 17-07-2026

Onrechtmatige daad.

[Parket bij de Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2026:729](#) 10-07-2026

Verlenging van machtiging tot uithuisplaatsing (art.

[Parket bij de Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2026:721](#) 10-07-2026

Economische eigendom is naar civiel recht geen zelfstandig goed dat in de huwelijksgemeenschap kan vallen.

Rechtbank

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2026:11267](#) 28-08-2026

Kort geding over een vordering van de vader om de moeder te bevelen terug te verhuizen.

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2026:3718](#) 27-08-2026

Kinderbeschermingsmaatregelen naar aanleiding van zorgen over de veiligheid van

kinderen in een gezinshuis.

Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2026:5790 24-07-2026

Weigering machtiging te verlenen aan bewindvoerder om te procederen tegen echtgenoot van rechthebbende.

Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2026:23455 21-07-2026

Beëindiging van de voogdij naar aanleiding van een informele rechtsingang van een minderjarige zelf.

Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2026:22871 15-07-2026

Naamskeuze door de biologische vader is mogelijk wanneer hij het kind na het overlijden van de moeder met vervangende toestemming erkent.

RECHTSPRAAK

Beëindiging van de voogdij naar aanleiding van een informele rechtsingang van een minderjarige zelf. De rechtbank past artikel 1:251a lid 4 BW analoog toe omdat de wet anders geen toegang tot de rechter biedt, wat in strijd zou zijn met het EVRM en het IVRK, en beëindigt vervolgens de voogdij wegens ernstige ontwikkelingsbedreiging.

Feiten en omstandigheden

Een 14-jarige jongen is na een belast verleden met zijn voogden naar Nederland gekomen, samen met zijn zus en broertje. De voogden zijn kort daarna uit elkaar gegaan en gescheiden; hij bleef bij de voogd wonen, maar die situatie liep vast, waarna hij – na een tussentijds verblijf in een gezinshuis – al geruime tijd bij zijn pleegouders woont. Het contact met de voogden is zeer beperkt en er bestaat geen vertrouwensband. De jongen kampt met ernstige traumagerelateerde klachten, is onder toezicht gesteld en uit huis geplaatst, en heeft dringend behandeling nodig. Tussen de voogden en de pleegouders bestaan al langere tijd conflicten, wat besluitvorming over de jongen bemoeilijkt.

De jongen heeft zich via een brief (informele rechtsingang) tot de rechter gewend met de wens dat de voogdij van de voogden wordt beëindigd, bij voorkeur ten gunste van zijn pleegouders, en anders ten gunste van de jeugdbeschermer. De voogden stellen dat hij niet-ontvankelijk moet worden verklaard omdat de wet een minderjarige geen zelfstandige rechtsingang biedt voor een verzoek tot wijziging van de voogdij; zij willen voogd blijven om betrokken te kunnen blijven bij zijn welzijn. De Raad voor de Kinderbescherming (de raad) heeft geen verzoek tot beëindiging ingediend en vindt dat eerst moet worden ingezet op hulpverlening en verbetering van de onderlinge relaties. De pleegouders steunen de wens van de jongen en wijzen op de stress en het gebrek aan toegang tot zorg die de huidige situatie veroorzaakt.

Beoordeling en motivering

De rechtbank stelt vast dat de wet niet voorziet in een mogelijkheid voor een kind in de positie van de jongen om zelf beëindiging van de voogdij te verzoeken, terwijl ook de pleegouders dit

niet kunnen op grond van artikel 1:336a BW en de raad geen verzoek wil doen. De rechtbank oordeelt dat dit ertoe leidt dat de rechten van de jongen op eerbiediging van zijn privéleven en op toegang tot de rechter ex artikel 6, 8 en 13 EVRM worden geschonden, terwijl artikel 3, 6, 12 en 20 IVRK juist een verplichting scheppen om kinderen in een kwetsbare positie als de zijne bijzondere bescherming te bieden. Onder verwijzing naar rechtspraak van het EHRM (*Andersson/Zweden*) overweegt de rechtbank dat vertegenwoordiging door een wettelijk vertegenwoordiger in beginsel voldoende is voor een ‘effective remedy’, maar dat dit in dit geval niet werkt omdat juist zijn voogden zijn wettelijk vertegenwoordigers zijn. Op grond hiervan past de rechtbank artikel 1:251a lid 4 BW – dat naar de letter alleen ziet op kinderen van gescheiden ouders – analoog toe, om ambtshalve te kunnen toetsen of grond bestaat voor beëindiging van de voogdij.

Vervolgens oordeelt de rechtbank dat sprake is van een ernstige ontwikkelingsbedreiging (art. 1:327 sub a BW) en dat de daarvoor aanvaardbare termijn inmiddels is verstreken. Dit oordeel wijkt uitdrukkelijk af van het standpunt van de raad, die primair had ingezet op verbetering van de onderlinge relaties: de rechtbank overweegt dat het advies van de raad mede was gebaseerd op de onjuiste aanname dat de voogden de jongen hadden geadopteerd, en dat van een kind van zijn leeftijd, gelet op zijn consistente en langdurige verzet tegen de bemoeienis van de voogden en het ontbreken van perspectief op verbetering, niet langer kan worden gevegd dat hij de voortdurende van de voogdij accepteert. De rechtbank legt de beslissing in een aparte brief aan de minderjarige uit.

Conclusie

De rechtbank beëindigt de voogdij van de voogden en benoemt Jeugdbescherming Brabant tot voogd, met uitvoerbaarverklaring bij voorraad.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 21-07-2026

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2026:23455

Zaaknummer: C/09/699027 / FA RK 26-1150

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kort geding over een vordering van de vader om de moeder te bevelen terug te verhuizen. De voorzieningenrechter oordeelt dat partijen ontvankelijk zijn omdat de reguliere voorlopige voorzieningenprocedure van artikel 821 Rv niet snel genoeg kon worden ingepland, wijst de terugverhuisvordering af en vertrouwt de minderjarige voorlopig toe aan de moeder met een op te bouwen zorgregeling voor de vader.

Feiten en omstandigheden

Partijen zijn gehuwd en oefenen gezamenlijk gezag uit over hun kind van 11 maanden oud. De moeder is met het kind naar haar ouders in een andere plaats vertrokken, zonder toestemming van de vader. Beide partijen hebben daarna een Veilig Thuis-melding gedaan: de vader vreesde onttrekking van het kind aan het gezag en een vertrek naar het buitenland, de moeder uitte zorgen over huiselijk geweld en middelengebruik door de vader. Sinds het vertrek van de moeder heeft er slechts beperkt contact tussen de vader en het kind plaatsgevonden. Partijen willen op korte termijn scheiden.

Verzoek

De vader vordert dat de moeder wordt bevolen met het kind terug te verhuizen, met een tijdelijke zorgregeling waarbij de zorg gelijk wordt verdeeld, en subsidiair dat het kind aan hem wordt toevertrouwd. De moeder vordert in reconventie dat het kind voorlopig aan haar wordt toevertrouwd, dat het haar wordt toegestaan te blijven wonen waar zij nu woont, en een zorgregeling voor de vader zonder overnachtingen en aanvankelijk onder begeleiding van een derde, gelet op de door haar gestelde onveiligheid.

Beoordeling en motivering

De voorzieningenrechter buigt zich eerst over de ontvankelijkheid. In beginsel is voor dit type geschil de bijzondere, snelle procedure van de voorlopige voorzieningen (art. 821-826 Rv) aangewezen, juist omdat de wetgever daarmee een uitputtende en snelle regeling heeft willen

treffen. De rechtbank wijkt hier uitdrukkelijk van de gangbare route af: nu die procedure in de praktijk niet binnen de wettelijke termijn kon worden gerealiseerd en er geen andere met voldoende waarborgen omklede snelle rechtsgang openstond, is de kortgedingrechter het enige beschikbare vangnet en zijn partijen alsnog ontvankelijk.

Inhoudelijk overweegt de rechter dat de moeder in beginsel niet zonder toestemming van de vader had mogen verhuizen, maar dat dit niet automatisch tot een bevel tot terugverhuizen leidt. Omdat in kort geding niet kan worden vastgesteld of de door de moeder gestelde huiselijkgeweldsituatie juist is, houdt de rechter het voor mogelijk dat in een bodemprocedure een noodzaak tot vertrek wordt vastgesteld, en weegt in dat licht het belang van de moeder bij verblijf in haar huidige woonplaats zwaarder dan het belang van de vader bij terugkeer, mede omdat op korte termijn geen andere woonruimte voorhanden is.

Bij de tijdelijke zorgregeling weegt de rechter de jonge leeftijd van het kind en de beperkte omgang van de afgelopen periode: een directe 50/50-verdeling zou een te abrupte overgang betekenen, zodat een opbouwende regeling met een gewenningsperiode passend wordt geacht. Voor begeleiding door een derde bij het contact met de vader ziet de rechter geen aanleiding, nu onvoldoende is onderbouwd dat sprake was van excessief middelengebruik en de vader onweersproken heeft gesteld te zijn gestopt.

Conclusie

De voorzieningenrechter stelt een opbouwende zorgregeling vast (eerst dagcontacten, vanaf een latere datum wekelijkse overnachtingen), vertrouwt het kind voor de duur van de bodemprocedure toe aan de moeder, bepaalt dat de moeder in haar huidige woonplaats mag blijven wonen, compenseert de proceskosten en wijst het meer of anders gevorderde af.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 28-08-2026

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2026:11267

Zaaknummer: C/15/381292

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kinderbeschermingsmaatregelen naar aanleiding van zorgen over de veiligheid van kinderen in een gezinshuis. Samenhangende beschikkingen.

De rechtbank publiceert samenhangende beschikkingen (ECLI:NL:RBNNE:2026:3695, ECLI:NL:RBNNE:2026:3718 en ECLI:NL:RBNNE:2026:3717) over de kinderen van gezinshuisouders en over kinderen die in het gezinshuis waren geplaatst. Aanleiding zijn ernstige zorgen over de veiligheid en het functioneren van het gezinshuis. Die zorgen zijn ontstaan nadat de gezinshuisvader in 2026 is veroordeeld wegens een ernstig zedendelict tegen een minderjarige.

Rechtbank Noord-Nederland 26 augustus 2026, ECLI:NL:RBNNE:2026:3695

Beschikking over de voorlopige ondertoezichtstelling en spoedmachtiging uithuisplaatsing.

Beoordeling

Op grond van de beschikbare informatie komt de kinderrechter tot het oordeel dat de minderjaren ernstig en acuut in hun ontwikkeling worden bedreigd en dat onmiddellijke maatregelen noodzakelijk zijn om hun veiligheid, rust en ruimte voor onderzoek te waarborgen. Er zijn (nieuwe) signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag binnen hun directe leefomgeving. Daarnaast hebben de minderjarigen verklaard dat zij zich al langere tijd onveilig voelen in de thuissituatie en dat zij zich onvoldoende gehoord, gesteund en beschermd voelen door de verzorgende ouder. Deze signalen wijzen niet alleen op een mogelijk concreet veiligheidsrisico, maar ook op een langdurige emotionele belasting en onvoldoende ervaren veiligheid binnen het gezin.

De minderjarigen hebben aangegeven hun zorgen met de politie te willen bespreken, maar uitsluitend wanneer zij niet naar de thuissituatie hoeven terug te keren. De kinderrechter leidt hieruit af dat zij in de huidige gezinssituatie onvoldoende vrijheid en veiligheid ervaren om onbelemmerd over hun ervaringen te spreken. De gezinscontext wordt verder belast door een eerdere strafrechtelijke veroordeling van een ouder wegens seksueel misbruik van een van de minderjarigen, terwijl die ouder nog steeds een plaats inneemt in het gezinsleven. Dit vergroot de zorgen over de ruimte binnen het gezin voor de uiteenlopende ervaringen, emoties en

beschermingsbehoeften van de kinderen.

Een vrijwillige plaatsing biedt naar het voorlopige oordeel van de kinderrechter onvoldoende waarborgen voor een bestendig en veilig verblijf buiten de thuissituatie. De kinderrechter acht een voorlopige ondertoezichtstelling daarom noodzakelijk om onmiddellijk regie te kunnen voeren over de veiligheid en ontwikkeling van de minderjarigen en inzet van passende hulpverlening.

Conclusie

De kinderrechter acht een voorlopige ondertoezichtstelling noodzakelijk om onmiddellijk regie te kunnen voeren over de veiligheid en ontwikkeling van de minderjarigen en inzet van passende hulpverlening. Zie ook voor de toewijzing op het verzoek van de raad tot voorlopige ondertoezichtstelling: rechtbank Noord-Nederland 27 augustus 2026, ECLI:NL:RBNNE:2026:3718.

Rechtbank Noord-Nederland 28 augustus 2026, ECLI:NL:RBNNE:2026:3717

Spoedmachtiging tot wijziging verblijf.

Beoordeling

De kinderrechter ziet zich voor de vraag gesteld of het huidige gezinshuis, gelet op de daar bestaande omstandigheden, nog in voldoende mate een veilige, stabiele en voor de minderjarigen beschermende opvoedomgeving biedt. Daarbij is van belang dat de zorgen daarover niet uitsluitend betrekking hebben op afzonderlijke gebeurtenissen, maar ook op de draagkracht, beschikbaarheid en het functioneren van de gezinshuismoeder in een uitzonderlijk complexe gezins- en zorgcontext.

De gezinshuisvader is wegens zedendelicten met een kind veroordeeld tot een langdurige onvoorwaardelijke gevangenisstraf. Die veroordeling vormt, mede gelet op de aard van de feiten en de ernst daarvan, een zwaarwegende omstandigheid bij de beoordeling van de veiligheid binnen het gezinshuis, ook omdat er zorg bestaat of de kinderen vrijuit durven te spreken over hun ervaringen. De veroordeling van de gezinshuisvader en de verklaringen van kinderen ten aanzien van een ander gezinslid, en de daarmee samenhangende belasting brengen mee dat de gezinshuismoeder in haar dubbele positie van partner, ouder/verzorger en gezinshuisouder kan worden geconfronteerd met ernstige spanningen en tegenstrijdige belangen.

De combinatie van de veroordeling van de gezinshuisvader, de actuele betrokkenheid van een ander gezinslid en de nieuwe signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag maakt dat de

gezinshuismoeder thans voor een veelheid aan ingrijpende en mogelijk botsende verantwoordelijkheden staat. De kinderrechter kan op dit moment onvoldoende vaststellen dat de plaatsing binnen het gezinshuis, onder verantwoordelijkheid van de gezinshuismoeder, met de noodzakelijke onafhankelijkheid en continuïteit is gewaarborgd.

De kinderrechter acht het, gelet op het voorgaande, niet verantwoord om de kinderen in het gezinshuis te laten verblijven totdat nader onderzoek volledig is afgerond of alle betrokkenen zijn gehoord. De nieuwe signalen, de verklaringen van minderjarigen, de veroordeling van de gezinshuisvader en de betrokkenheid van een ander gezinslid, brengen mee dat de veiligheid, emotionele stabiliteit onmiddellijk bescherming behoeven. De spoedmachtiging en de daarbij behorende bevoegdheid van de GI om een passende vervolgplek te bepalen, zijn daarom noodzakelijk, proportioneel en subsidiair.

Voorts concludeert de kinderrechter dat gelet op wettelijke systematiek de gezinshuisouder niet kan worden aangemerkt als belanghebbende in procedures die de (voortzetting of beëindiging van de) plaatsing van het kind betreffen, zoals pleegouders dat wel kunnen wanneer het gaat om de bescherming van de door hen opgebouwde gezinsrelatie, met inbegrip van het blokkaderecht.

Conclusie

De kinderrechter machtigt de gecertificeerde instelling om de verblijfplaats van de minderjarigen te wijzingen.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 27-08-2026

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2026:3718

Zaaknummer: C/18/260847

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Spoedmachtiging tot uithuisplaatsing minderjarige. Heeft de kinderrechter terecht afgezien van het voorafgaand horen van ouders? En heeft de kinderrechter na de spoedmachtiging ouders alsnog tijdig gehoord?

Feiten en procesverloop

Deze zaak gaat over een door de kinderrechter verleende spoedmachtiging voor de uithuisplaatsing van een 1-jarig kind. Het kind is in eerste instantie door Veilig Thuis op een geheime locatie geplaatst nadat de ouders in hun woning onder invloed van drugs zijn aangetroffen, terwijl zij de zorg over hun kind hadden. De ouders geven later aan zich onder druk gezet gevoeld te hebben om in te stemmen met de plaatsing. Na een maand heeft een door de ouders ingeschakelde advocaat aan Veilig Thuis laten weten dat de ouders niet (meer) instemmen met de uithuisplaatsing. Daarop heeft de Raad voor de Kinderbescherming (de raad) mondeling een spoedmachtiging uithuisplaatsing verzocht, welk verzoek een dag later schriftelijk is vastgelegd.

Voorafgaand aan het verlenen van de spoedmachtiging heeft de kinderrechter de ouders niet gehoord, omdat volgens de kinderrechter een mondelinge behandeling niet kon worden afgewacht zonder 'onmiddellijk en ernstig gevaar' voor het kind (art. 800 lid 3 Rv). De ouders zijn elf dagen na de spoedmachtiging alsnog gehoord.

Het hof heeft de beschikking van de kinderrechter in stand gelaten, omdat volgens het hof niet kan worden vastgesteld dat de kinderrechter op de hoogte was van het feit dat ten tijde van het verzoek om de spoedmachtiging het kind al een maand uit huis was geplaatst en de ouders bijstand hadden van een advocaat. Volgens het hof is het niet zeker dat de informatie die is opgenomen in de schriftelijke vastlegging van het verzoek, precies overeenkomt met de informatie die de raad voor de kinderrebescherming mondeling aan de kinderrechter heeft verstrekt. Het was volgens het hof dan ook 'begrijpelijk en terecht' dat de kinderrechter heeft aangenomen dat vanwege onmiddellijk en ernstig gevaar voor het kind de ouders niet vooraf konden worden gehoord. De ouders hebben tegen deze beslissingen van het hof cassatieberoep ingesteld.

Bespreking van het cassatiemiddel

Het cassatieberoep is gericht tegen de oordelen van het hof dat de kinderrechter de ouders niet voorafgaand aan het verlenen van de spoedmachtiging tot uithuisplaatsing behoefde te horen, en de ouders na het verlenen van de spoedmachtiging tot uithuisplaatsing tijdig zijn gehoord.

Na een uitvoerige bespreking van het relevante juridisch kader, in het bijzonder artikel 800 lid 3 Rv, komt A-G De Bock tot de conclusie dat de toepassing van de maatstaf in laatstgenoemd artikel niet juist is geweest. Het hof is ten onrechte uitgegaan van de vraag of de minderjarige terug naar de ouders kon zonder onmiddellijk en ernstig gevaar, terwijl het toetsingskader van artikel 800 lid 3 Rv ervan uitgaat dat het onmiddellijk en ernstig gevaar het vooraf horen van de ouders tijdens een mondelinge behandeling onmogelijk maakt. Dat sprake moet zijn van een onmiddellijk en ernstig gevaar dat in de weg staat aan het vooraf horen van de ouders, vormt een hoge drempel, met een mensenrechtelijke achtergrond. Uit de rechtspraak van het EHRM volgt dat het niet voorafgaand horen van de ouders gerechtvaardigd moet zijn door de feiten en omstandigheden van het geval en concreet moet worden onderbouwd. Uit het feit dat het terugkeren volgens de raad en Veilig Thuis ‘niet veilig’ was, volgt echter geenszins dat het voorafgaand horen van de ouders niet kon worden afgewacht. Het oordeel van het hof dat voldaan is aan de maatstaf van artikel 800 lid 3 Rv is ook onbegrijpelijk, nu vaststaat dat het kind al een maand op een voor de ouders onbekende locatie verbleef. De kinderrechter was hiervan op de hoogte, zo blijkt uit de eerdere beschikking.

Het hof had, zo stelt de A-G, het feit dat het kind al een maand uit huis geplaatst was, zonder rechterlijke tussenkomst en in het bekritiseerde drangkader, deze omstandigheid ook moeten betrekken bij de toetsing aan de norm van artikel 800 lid 3 Rv. Deze omstandigheid benadrukt immers nog eens extra het belang van het wél horen van de ouders door de kinderrechter.

De klacht faalt echter voor zover wordt betoogd dat het hof had moeten beoordelen of in de periode voor de spoedmachtiging verwijtbaar is gehandeld door de instanties en of er sprake is geweest van *informed consent* aan de zijde van de ouders.

De klacht dat het horen van de ouders elf dagen na de spoedmaatregelen in strijd is met artikel 800 lid 3 Rv en het relevante mensenrechtelijke kader, faalt. Dit is nog steeds binnen de termijn van twee weken die artikel 800 lid 3 Rv stelt. Ook uit de rechtspraak van het EHRM is niet te herleiden dat een termijn van twee weken onaanvaardbaar zou zijn.

Conclusie

De conclusie strekt tot vernietiging van de bestreden beschikking.

Instantie: Parket bij de Hoge Raad

Datum uitspraak: 04-09-2026

ECLI: ECLI:NL:PHR:2026:847

Zaaknummer: 26/00337

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Naamskeuze door de biologische vader is mogelijk wanneer hij het kind na het overlijden van de moeder met vervangende toestemming erkent. De vader wordt door de erkenning juridisch ouder en kan op grond van artikel 1:5 lid 9 BW een naamskeuze doen.

Feiten en omstandigheden

De moeder van het kind is kort na zijn geboorte overleden. Een eerdere erkenning door een andere man is vernietigd. Het kind woont sinds jonge leeftijd bij zijn grootmoeder en staat onder voogdij van Jeugdbescherming west (JBwest). De biologische vader heeft het kind na het overlijden van de moeder met vervangende toestemming van de rechtbank erkend. Bij de erkenning is gekozen voor de geslachtsnaam van de vader, terwijl het kind daarvoor de geslachtsnaam van zijn moeder droeg. In de praktijk gebruikt de grootmoeder voor het kind al jaren de geslachtsnaam van de moeder.

Verzoek

JBwest verzoekt de weigering van de ambtenaar van de burgerlijke stand om de geboorteakte te verbeteren ongedaan te maken, zodat het kind weer de geslachtsnaam van zijn overleden moeder draagt.

JBwest stelt dat de vader bij de erkenning na het overlijden van de moeder op grond van artikel 1:5 lid 9 BW geen eenzijdige naamskeuze kon doen. Zij verwijst naar rechtbank Den Haag 11 april 2023, ECLI:NL:RBDHA:2023:7022, en gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 17 juli 2014, ECLI:NL:GHARL:2014:5739. Volgens JBwest staat de mogelijkheid tot naamskeuze alleen open voor iemand die vóór de naamskeuze al juridisch ouder was. Ook beroept zij zich op artikel 7 en 8 IVRK en het recht van het kind op identiteit.

De ambtenaar volgt daarentegen gerechtshof Den Haag 13 november 2024, ECLI:NL:GHDHA:2024:2251. Volgens die uitspraak kan de biologische vader ook na het overlijden van de moeder bij de erkenning een naamskeuze doen.

Beoordeling en motivering

De rechtbank sluit aan bij het oordeel van het gerechtshof Den Haag en wijkt daarmee af van de door JBwest aangehaalde lijn van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden. Uit het gebruik van het begrip ‘ouder/ouders’ in artikel 1:5 lid 9 BW volgt volgens de rechtbank niet dat de naamskeuze alleen kan worden gedaan door iemand die vóór die keuze al juridisch ouder was. Door de erkenning met vervangende toestemming wordt de biologische vader juridisch ouder en kan hij bij die erkenning een naamskeuze uitbrengen.

Aan een belangenafweging komt de rechtbank niet toe. Het is aan de vader om bij de erkenning te beslissen welke geslachtsnaam het kind vanaf dat moment draagt.

Het beroep op artikel 7 en 8 IVRK leidt niet tot een ander oordeel. Het kind weet wie zijn moeder is en de grootmoeder houdt de herinnering aan haar levend. Het dragen van de geslachtsnaam van de vader verandert bovendien niets aan de juridische betrekking tussen het kind en zijn moeder.

Beslissing

De rechtbank wijst het verzoek van JBwest af.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 15-07-2026

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2026:22871

Zaaknummer: C/09/688152 / FA RK 25-5155

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Economische eigendom is naar civiel recht geen zelfstandig goed dat in de huwelijksgemeenschap kan vallen. Wel kunnen uit de rechtsverhouding tussen de juridisch rechthebbende en de economisch belanghebbende vermogensrechten voortvloeien die tot de gemeenschap behoren. De A-G acht onvoldoende gemotiveerd dat de man dergelijke rechten ten aanzien van aandelen in een bv had en concludeert tot vernietiging en verwijzing.

Feiten en omstandigheden

Partijen waren in gemeenschap van goederen gehuwd. De ouders van de man hadden een bv opgericht. Na het overlijden van zijn vader en later zijn moeder heeft de man zich jarenlang gedragen alsof de aandelen in de bv aan hem toebehoorden. Hij was bestuurder, nam zelfstandig aandeelhoudersbeslissingen en gaf de aandelen op in zijn belastingaangiften. Juridische overdracht van de aandelen aan hem heeft echter niet plaatsgevonden.

In het kader van de verdeling van de huwelijksgemeenschap gingen partijen aanvankelijk ervan uit dat de man de aandelen in de bv wel overgedragen had gekregen, nog tijdens het leven van de moeder. Partijen hebben toen afgesproken dat de aandelen aan de man zouden worden toegedeeld tegen betaling van de helft van de waarde aan de vrouw. Later gaf de man aan dat de aandelen niet tijdens het leven van de moeder aan hem waren overgedragen, maar dat zij in de onverdeelde nalatenschap van de moeder zijn gebleven.

Na een eerdere cassatieprocedure oordeelde het verwijzingshof dat de juridische eigendom van de aandelen niet in de huwelijksgemeenschap viel, maar dat de man wel de economische eigendom daarvan had. De daarmee verband houdende obligatoire rechten en verplichtingen vielen volgens het hof wel in de huwelijksgemeenschap. De man moest daarom € 90.275,50 aan de vrouw voldoen wegens overbedeling.

Grieven

De man klaagt in cassatie onder meer dat economische eigendom geen goed is in de zin van

artikel 3:1 BW en daarom niet tot de huwelijksgemeenschap kan behoren. Verder klaagt hij dat het hof onvoldoende heeft gemotiveerd dat tussen hem en zijn moeder een rechtsverhouding bestond waaruit verbintenisrechtelijke rechten en verplichtingen ten aanzien van de aandelen voortvloeiden. Ook komt hij op tegen het oordeel van het hof om voor het civielrechtelijke begrip 'economische eigendom' aansluiting te zoeken bij de fiscale definitie van artikel 2 lid 2 Wet op belastingen van rechtsverkeer (Wbr).

Beoordeling en motivering

Economische eigendom

Economische eigendom heeft als zodanig geen zelfstandige betekenis in het Burgerlijk Wetboek. Het begrip is slechts een samenvattende benaming voor verbintenisrechtelijke rechten en verplichtingen met betrekking tot een goed. Economische eigendom is daarom op zichzelf geen goed in de zin van artikel 3:1 BW en kan als zodanig ook niet in de huwelijksgemeenschap vallen. Dit neemt niet weg dat uit de rechtsverhouding tussen de juridisch eigenaar en een andere belanghebbende vorderingsrechten kunnen voortvloeien. Dergelijke vorderingsrechten zijn vermogensrechten in de zin van artikel 3:6 BW en daarmee goederen die wel in de huwelijksgemeenschap kunnen vallen.

Het hof heeft volgens de A-G niet geoordeeld dat de economische eigendom zelf in de huwelijksgemeenschap is gevallen, maar dat de daarmee verband houdende obligatoire rechten en verplichtingen daartoe behoren. De rechtsklacht dat economische eigendom geen goed is, slaagt daarom op zichzelf niet.

Bestaan van verbintenisrechtelijke rechten

Bepalend is of tussen de man en zijn moeder een rechtsverhouding bestond waaruit verbintenisrechtelijke rechten en verplichtingen van de man ten aanzien van de aandelen voortvloeiden. De A-G acht het oordeel van het hof op dit punt onvoldoende gemotiveerd. Dat de man zich jarenlang als aandeelhouder gedroeg en dat ook zijn moeder en andere betrokkenen ervan uitgingen dat de aandelen van hem waren, betekent niet automatisch dat de waarde van de aandelen in de verhouding tussen de man en zijn moeder aan hem toekwam of dat daardoor vermogensrechten zijn ontstaan.

Of tussen de man en zijn moeder een dergelijke rechtsverhouding bestond, moet worden beoordeeld aan de hand van de wilsvertrouwensleer van artikel 3:33 en 3:35 BW. Daarbij is van belang wat zij tegenover elkaar hebben verklaard en wat zij uit elkaars verklaringen en gedragingen redelijkerwijs mochten afleiden. Uit de beschikking van het hof blijkt onvoldoende dat het deze beoordeling heeft verricht.

Fiscale definitie economische eigendom

Volgens de A-G is het niet juist om voor de civielrechtelijke beoordeling aansluiting te zoeken bij de fiscale definitie van economische eigendom in artikel 2 lid 2 Wbr. In het civiele recht is niet beslissend of een rechtsverhouding onder het begrip 'economische eigendom' kan worden gebracht, maar of uit die rechtsverhouding rechten en verplichtingen ten aanzien van het goed voortvloeien. De fiscale definitie is bedoeld voor fiscale doeleinden en is niet geschikt als maatstaf om vast te stellen welke vermogensbestanddelen na echtscheiding moeten worden verdeeld. Voor zover het hof daadwerkelijk aan deze fiscale maatstaf heeft getoetst, slaagt ook deze klacht.

Beslissing

De A-G concludeert tot vernietiging van de beschikking van het hof en tot verwijzing.

Instantie: Parket bij de Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-07-2026

ECLI: ECLI:NL:PHR:2026:721

Zaaknummer: 25/04414

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Weigering machtiging te verlenen aan bewindvoerder om te procederen tegen echtgenoot van rechthebbende.

Feiten en omstandigheden

De verzoeker is de bewindvoerder van zijn moeder en is samen met zijn zus de erfgenaam van zijn moeder. Zijn moeder is getrouwd, en in de huwelijkse voorwaarden is opgenomen dat zij en haar echtgenoot beiden een evenredig deel van de huishoudelijke kosten dragen. In het verleden is hier nooit gehoor aan gegeven.

De moeder woont sinds juli 2025 in een verzorgingshuis en zal niet meer terugkeren naar de woning, waarvan zij de enige eigenaar is. De echtgenoot is in de woning achtergebleven. Naar aanleiding hiervan heeft de zoon/bewindvoerder in november 2025 de echtgenoot een bericht gestuurd voor zijn bijdrage aan de huishoudelijke kosten. De echtgenoot heeft diezelfde dag akkoord gegeven voor het bijdragen en de hoogte van de kosten. De bedragen zijn sindsdien maandelijks bij de echtgenoot in rekening gebracht, welke maar drie keer heeft betaald. Ondanks meerdere herinneringen blijven overige betalingen uit en van de echtgenoot komt geen reactie meer. De vordering bedraagt ongeveer € 3000.

Verzoekschrift

De bewindvoerder wil voor het vorderen van de bijdragen een advocaat inschakelen en mogelijk een incassotraject starten, en verzoekt een machtiging om een advocaat in te schakelen.

Beoordeling en motivering

De rechter is van oordeel dat het niet in het belang van de moeder is om de machtiging te verlenen.

De verstandhouding tussen de bewindvoerder en de echtgenoot is slecht. De bewindvoerder heeft ook verklaard dat het huwelijk tussen zijn moeder en haar echtgenoot uit liefde is gesloten en dat de echtgenoot haar regelmatig bezoekt. De samenwoning is niet vrijwillig verbroken, maar het gevolg van de dementie van de moeder. Zij bevindt zich in haar laatste

levensfase en is niet meer wilsbekwaam. Het verlenen van de machtiging zou betekenen dat zij in haar laatste levensfase tegen haar echtgenoot moet procederen voor een relatief klein bedrag. Er is echter geen aanleiding om te vermoeden dat zij hiermee zou instemmen, omdat in het verleden ook geen uitvoering is gegeven aan de huwelijkse voorwaarde betreffende de verdeling van de kosten van de huishouding. Bovendien heeft de moeder de bijdrage niet nodig omdat haar pension voldoende is. Daarbij komt ze niet in aanmerking voor gesubsidieerde rechtsbijstand, waardoor de kosten flink kunnen oplopen, terwijl de uitkomst onzeker is. Tot slot geldt dat echtgenoten elkaar het nodige moeten verschaffen zolang het huwelijk duurt, en dit is niet anders indien een van hen wegens dementie is opgenomen in een zorginstelling.

Conclusie

Het verzoek wordt afgewezen.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 24-07-2026

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2026:5790

Zaaknummer: 0000420565:Boo1 mh

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verlenging van machtiging tot uithuisplaatsing (art. 1:265c lid 2 BW). De klachten betreffen de verlengingsduur van de uithuisplaatsing en de vraag of het hof het perspectiefbesluit van de gecertificeerde instelling in het kader van de verlengingsprocedure mocht onderschrijven.

Feiten en omstandigheden

In november 2021 wordt de machtiging verleend voor ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing van het kind (één maand oud). Sinds december 2021 verblijft het kind bij de pleegouders en de ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing zijn steeds verlengd.

Sinds november 2023 is er geen contact meer tussen de moeder en het kind, omdat het kind sterk ontregeld raakt van het contact. Een onderliggende reden voor de extreme ontregeling is niet duidelijk. In 2024 geeft de gecertificeerde instelling (GI) de moeder de schriftelijke aanwijzing dat het contact tussen de moeder en de minderjarige volledig wordt stopgezet. De GI deelt mee in het perspectiefbesluit niet langer te werken aan terugplaatsing.

In de onderhavige procedure verzoekt de GI om de machtiging tot ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing van het kind te verlengen voor een jaar tot februari 2026, en om het perspectiefbesluit te beoordelen. De GI acht een verlenging voor een jaar noodzakelijk in het belang van het kind, wat rust en duidelijkheid nodig heeft en daarvoor bij het pleeggezin moet blijven. De moeder voert verweer en verzoekt om de schriftelijke aanwijzing te laten vervallen, onderzoek te laten doen naar contactmogelijkheden tussen moeder en kind en een bezoeksregeling vast te stellen. Volgens haar ervaart het kind geen last van de onduidelijkheid in zijn opvoedperspectief vanwege zijn jonge leeftijd, en dus is het perspectiefbesluit te vroeg gekomen. De rechtbank heeft beide machtigingen verlengd en het perspectiefbesluit onderschreven. Het hof heeft de beschikking van de rechtbank bekrachtigd. Volgens de rechtbank, onderschreven door het hof, hebben juist jonge kinderen snel duidelijkheid nodig over het opvoedperspectief en is de aanvaardbare termijn voor een beslissing overschreden.

Grieven

De moeder is tegen het oordeel van het hof in cassatie gekomen. De eerste klacht betreft de duur van de verlenging van de machtiging tot uithuisplaatsing, namelijk een jaar. Het hof zou ten onrechte, althans onvoldoende gemotiveerd voorbij zijn gegaan aan het standpunt van de moeder. Zij wil een verlenging van korte duur, zodat de oorsprong van de ontregeling van het kind bij contact onderzocht kan worden.

De tweede klacht betreft het perspectiefbesluit. De moeder beroept zich op artikel 8 EVRM, wat autoriteiten verplicht zich in te spannen *family life* te behouden. Het hof heeft in strijd gehandeld met de positieve verplichting tot gezinshereniging ex artikel 8 EVRM, door het perspectiefbesluit te onderschrijven, terwijl de onderzoeksmogelijkheden naar een eventuele hereniging van de moeder en het kind nog niet zijn uitgeput. Het oordeel van het hof is onvoldoende gemotiveerd, omdat het belang van het kind bij duidelijkheid over het opvoedperspectief niet maakt dat de aanvaardbare termijn is overschreden. Het oordeel van het hof is onjuist, omdat de tijdelijke aard van een kindbeschermingsmaatregel zich niet verhoudt tot de onderschrijving van het perspectiefbesluit. Ten slotte ontbreekt een wettelijke grondslag voor het perspectiefbesluit en bestaat er geen mogelijkheid voor een zelfstandige rechtelijke toetsing hiervan.

Beoordeling en motivering

De procureur-generaal concludeert dat het oordeel van het hof over de verlengingsduur van de uithuisplaatsing voldoet. Het hof heeft rekening gehouden met het standpunt van de moeder, en erkent dat het lange wachten moeilijk is voor haar en dat zij wenst dat de rechtbank vinger aan de pols houdt door een kortere verlenging uit te spreken. Het hof motiveert ook waarom het standpunt van de moeder niet gevolgd wordt.

De procureur-generaal bespreekt eerst wat de Hoge Raad eerder over de rechtsbescherming tegen het perspectiefbesluit heeft overwogen. Een perspectiefbesluit is het standpunt van de GI over het structurele opvoedperspectief van het kind waarbij de terugplaatsing van een uit huis geplaatst kind niet meer aan de orde is. Het perspectiefbesluit heeft een belangrijke functie, omdat het ouders, kinderen en pleegouders duidelijkheid geeft over het standpunt van de GI over het opgroeperspectief van het kind. Het perspectiefbesluit als zodanig heeft echter geen wettelijke grondslag. Artikel 1:262b BW biedt ook onvoldoende grond voor de rechtsopvatting dat een perspectiefbesluit via een geschillenregeling zelfstandig ter beoordeling, goedkeuring of bekrachtiging aan de kinderrechter kan worden voorgelegd. Het kan wel voorkomen dat de rechter over een perspectiefbesluit moet oordelen in verband met beslissingen, maatregelen of verzoeken die samenhangen met of voortvloeien uit het perspectiefbesluit.

In het onderhavige geval speelt de vraag of er ruimte is voor een rechterlijke toetsing van het perspectiefbesluit in het kader van de verlenging van de uithuisplaatsing. Hierbij is van belang dat een uithuisplaatsing in principe een tijdelijke maatregel is en de rechter een oordeel moet geven over de aanvaardbare termijn waarbinnen de ouders de verantwoordelijkheid over de kinderen op zich kunnen nemen, dus over het tijdelijke opgroeiperspectief. Dat maakt dat een oordeel over het perspectiefbesluit beperkt is tot de duur van de verlenging en niets zegt over de vraag waar het kind structureel zal opgroeien. Deze vraag hoort niet thuis in een procedure voor uithuisplaatsing, maar voor gezagsbeëindiging.

In de onderhavige zaak over de verlenging van de uithuisplaatsing lijkt het hof zich wel uitgelaten te hebben over het structurele opgroeiperspectief van het kind door het perspectiefbesluit te onderschrijven. Hiermee heeft het hof miskend dat het in het kader van de verlenging van de uithuisplaatsing enkel het tijdelijke opgroeiperspectief van het kind had mogen beoordelen. Echter, dit moet niet leiden tot de vernietiging van de bestreden beslissing. Het oordeel van het hof dat de rechtbank terecht het verlengingsverzoek heeft toegewezen wordt zelfstandig gedragen en is niet gebaseerd op het – ten onrechte onderschreven – perspectiefbesluit.

De klacht dat het perspectiefbesluit geen wettelijke grondslag heeft en als zodanig niet ter toetsing aan de rechter kan worden voorgelegd, is op zichzelf juist, maar levert geen strijd op met het EVRM. De wet verbindt aan het perspectiefbesluit geen rechtsgevolg, zodat de moeder en het kind niet in hun rechten worden aangetast. Indien een GI aan het perspectiefbesluit gevolgen verbindt met betrekking tot het uitvoeren van kindbeschermingsmaatregelen, dan gelden daarvoor de wettelijke procedures.

Conclusie

De conclusie strekt tot verwerping van het cassatieberoep.

Instantie: Parket bij de Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-07-2026

ECLI: ECLI:NL:PHR:2026:729

Zaaknummer: 25/04840

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Internationaal privaatrecht. Conflictenrecht. Relatievermogensrecht. Afwijzing van aanspraak op bruidsgave naar Iraans recht omdat Nederlands recht geen khul-echtscheiding kent. Toepassing van bepaling in door Iraans recht beheerste huwelijkse voorwaarden kennelijk onverenigbaar met openbare orde (art. 14 Haags Huwelijksvermogensverdrag 1978 en art. 10:6 BW)?

Feiten en omstandigheden

Partijen zijn in Iran met elkaar getrouwd. De Nederlandse vertaling van de huwelijksakte van partijen houdt onder meer het volgende in:

‘Bruidsgave

(...) en bruidsgave van vijf miljoen en tweehonderd zestig en tweeënhalf Rial plus honderdvijftig volle Bahar Azadi gouden munten en dertig miljoen rial voor Haj pelgrim en vijf miljoen rial voor de prijs van een stuk Sjaal, die als de schuld van de man aan de vrouw wordt beschouwd en op aanvraag aan haar verstrekt dient te worden.

(...)

Huwelijksvoorwaarden of een afzonderlijke bindende overeenkomst

A. Echtgenote heeft bedongen dat in geval de echtscheiding niet door de echtgenote is aangevraagd en (...) dan is de echtgenoot gehouden tot het overdragen van de helft van het bestaande vermogen dat verkregen is gedurende de gehuwde periode met de vrouw of de gelijke waarde daarvan om niet aan de echtgenote met het goedbevinden van de rechtbank.

(...)

Op verzoek van de vrouw heeft de rechtbank, met toepassing van Nederlands recht, de echtscheiding tussen partijen uitgesproken. De rechtbank heeft voor recht verklaard dat het onderdeel van bepaling A van de huwelijkse voorwaarden, in de situatie van partijen geen

resultaat oplevert dat onverenigbaar is met de openbare orde, zodat op grond van de huwelijkse voorwaarden de aanspraak van de vrouw op het vermogen van de man vervalt, omdat zij om echtscheiding heeft verzocht. Voorts heeft de rechtbank ten aanzien van de bruidsgave bepaald dat de man aan de vrouw een deel daarvan moet betalen, respectievelijk overdragen.

Het hof heeft de eindbeschikking bekrachtigd. Ten aanzien van de afwikkeling van het huwelijksvermogensregime heeft het hof als volgt overwogen.

Op grond van het Haags Huwelijksvermogensverdrag 1978 (HHV 1978) is Iraans recht van toepassing op het huwelijksvermogensregime van partijen (r.o. 5.5). Geschilpunt is of de bepaling in de huwelijkse voorwaarden die een huwelijksvermogensrechtelijke aanspraak afhankelijk stelt van het antwoord op de vraag wie de echtscheiding heeft verzocht, kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde in de zin van artikel 14 HHV 1978 (r.o. 5.6). Het hof haalt het arrest van de Hoge Raad van 19 november 2021 (ECLI:NL:HR:2021:1721) aan (r.o. 5.7 en 5.8). Het hof neemt de gronden van de rechtbank over en voegt daar nog het volgende aan toe. Wat betreft de toelaatbaarheid van de huwelijkse voorwaarden moet worden getoetst aan artikel 14 HHV 1978, hetgeen betekent dat toepassing van het door het verdrag aangewezen recht slechts achterwege kan blijven indien zij kennelijk in strijd is met de openbare orde. Hiervan is geen sprake. Partijen zijn de huwelijkse voorwaarden in deze vorm aangegaan, terwijl zij hiertoe niet verplicht waren en gesteld noch gebleken is dat sprake was van een wilsgebrek. Dat in de huwelijkse voorwaarden sprake zou zijn van een onacceptabele vorm van discriminatie van de vrouw is niet gebleken. Het Iraanse recht kent een stelsel van algehele scheiding van vermogens. De bepaling in de huwelijkse voorwaarden beoogt juist om de vrouw in financieel opzicht te beschermen voor het geval de man besluit haar te verlaten. Indien de man de echtscheiding zou hebben geïnitieerd, kan hij geen recht doen gelden op een deel van het vermogen van de vrouw, terwijl hij bij scheiding een deel van zijn vermogen kwijtraakt. De beperkende voorwaarde in bepaling A is dan ook niet discriminerend, zodat geen sprake is van kennelijke onverenigbaarheid met de openbare orde zoals bedoeld in artikel 14 HHV 1978 (r.o. 5.9).

Ten aanzien van de bruidsgave heeft het hof als volgt overwogen. Er is geen grief gericht tegen toepassing door de rechtbank van Iraans recht op het huwelijksvermogensregime en de afwikkeling daarvan (waaronder de bruidsgave). Het hof zal dan ook uitgaan van toepasselijkheid van Iraans recht en is zelf ook van oordeel dat er in de Verordening Rome I grondslag is voor toepasselijkheid van Iraans recht, mede gelet op artikel 10:154 BW (r.o. 5.13). Naar Nederlands internationaal privaatrecht wordt de bruidsgave gekwalificeerd als een rechtsverhouding sui generis, dus als een rechtsfiguur met een geheel eigen karakter. Hierdoor is deze niet gelijk te stellen aan partneralimentatie of aan een

huwelijksvermogensrechtelijke aanspraak. Het hof kwalificeert het verzoek van de vrouw om de man te veroordelen om aan zijn verplichting tot betaling van de bruidsgave te voldoen, als een verplichting tot nakoming van een verbintenis uit overeenkomst, zoals die is vervat in de huwelijksakte. Deze huwelijksakte is in Iran ten overstaan van een Iraanse ambtenaar opgemaakt en uit deze huwelijksakte vloeit naar het onbestreden oordeel van de rechtbank ondubbelzinnig een rechtskeuze voor Iraans recht voort. Dit leidt ertoe dat Iraans recht van toepassing is ingevolge overeenkomstige toepassing van artikel 3 lid 1 Verordening Rome I. De rechtbank heeft op juiste gronden geoordeeld zoals zij heeft gedaan. Het hof neemt deze gronden over en maakt deze tot de zijne. Een door Nederlands recht beheerste echtscheiding, zoals hier aan de orde, kent geen khul-scheidingsprocedure. Anders dan de man naar voren heeft gebracht, heeft de vrouw met het initiëren van de echtscheiding dan ook geen afstand gedaan van de bruidsgave. Partijen hebben bij hun islamitisch huwelijk in Iran afspraken gemaakt naar Iraans recht. De bruidsgave vormt aldaar een essentieel onderdeel van het huwelijk en is een verplichting van de man en een aanspraak van de vrouw. Het hof ziet geen aanleiding om deze afspraken buiten toepassing te laten. Op de overeengekomen bruidsgave en de regels van nakoming en verjaring is Iraans recht van toepassing (r.o. 5.21, eerste alinea).

De man heeft beroep in cassatie ingesteld. De vrouw heeft incidenteel cassatieberoep ingesteld. De conclusie van de A-G strekt tot vernietiging in het principale cassatieberoep en tot verwerping in het incidentele cassatieberoep (ECLI:NL:PHR:2026:509, PFR 2026-0126).

Beoordeling van het middel in het principale beroep

Het middel keert zich tegen het oordeel van het hof dat een door Nederlands recht beheerste echtscheiding geen khul-scheidingsprocedure kent, zodat de vrouw met het initiëren van de echtscheiding in Nederland geen afstand heeft gedaan van de bruidsgave. Het klaagt onder meer dat het enkele feit dat het Nederlandse recht geen khul-echtscheiding kent, niet meebrengt dat de bepalingen van het Iraanse recht over de khul-echtscheiding terzijde kunnen worden geschoven.

Deze klacht is gegrond. Het hof heeft (in r.o. 5.13-5.14 en 5.21, eerste alinea) geoordeeld dat de rechten en verplichtingen van partijen ten aanzien van de bruidsgave worden beheerst door Iraans recht. Dat oordeel is in cassatie niet bestreden en dient derhalve tot uitgangspunt. Dit betekent dat de aanspraak van de vrouw op de bruidsgave moet worden beoordeeld aan de hand van Iraans recht. Daartoe moet worden onderzocht welke betekenis naar Iraans recht toekomt aan de omstandigheid dat de Nederlandse rechter op verzoek van de vrouw, met toepassing van Nederlands recht, de echtscheiding tussen partijen heeft uitgesproken, en de omstandigheid dat het Nederlandse recht geen khul-echtscheiding kent. Voor de beoordeling van de aanspraak van de vrouw op de bruidsgave kon het hof dan ook niet volstaan met zijn

oordeel dat het Nederlandse recht geen khul-echtscheiding kent. Na verwijzing moet worden onderzocht of toepassing van Iraans recht op de bruidsgave leidt tot een resultaat dat kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde in de zin van artikel 10:6 BW.

De overige klachten van het middel kunnen niet tot cassatie leiden. De Hoge Raad motiveert niet waarom hij tot dit oordeel is gekomen met een beroep op artikel 81 lid 1 RO.

Beoordeling van het middel in het incidentele beroep

Onderdeel 1 keert zich tegen het oordeel van het hof dat toepassing van bepaling A van de huwelijkse voorwaarden niet leidt tot een resultaat dan kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde als bedoeld in artikel 14 HHV 1978. Het klaagt onder meer dat het hof heeft verzuimd om kenbaar de mate van betrokkenheid van Nederland bij dit geval te onderzoeken, welke betrokkenheid moet worden getoetst naar het moment waarop de Nederlandse rechter wordt gevraagd een beslissing te nemen over het huwelijksvermogensregime van partijen.

Uitgangspunt is dat bij toepassing van de openbare-orde-exceptie van artikel 14 HHV 1978 in een geval als dit, aansluiting moet worden gezocht bij de rechtspraak van de Hoge Raad over de openbare-orde-bepaling van artikel 10:6 BW. In zijn prejudiciële uitspraak van 19 november 2021 (ECLI:NL:HR:2021:1721) heeft de Hoge Raad onder meer het volgende overwogen:

‘3.4.1 Het bepaalde in art. 10:6 BW (...) is van toepassing indien het Nederlandse conflictenrecht het recht van een andere staat aanwijst. (...)’

3.4.2 Het aan art. 10:6 BW ten grondslag liggende beginsel dat in de Nederlandse rechtsorde geen rechtsgevolg toekomt aan vreemd recht voor zover de toepassing daarvan kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde, ligt ook ten grondslag aan de bepalingen van Boek 10 BW die inhouden dat aan een in het buitenland verrichte rechtshandeling erkenning wordt onthouden, indien deze erkenning kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde, te weten art. 10:32 BW (‘huwelijk’), art. 10:62 BW (‘geregistreerd partnerschap’) en art. 10:101 lid 2 BW in verbinding met art. 10:100 lid 1, onderdeel c, BW (‘familierechtelijke betrekkingen’). Uit de wetsgeschiedenis kan worden afgeleid dat laatstgenoemde bepalingen moeten worden aangemerkt als bijzondere regels ten opzichte van art. 10:6 BW.

3.4.3 Het past in het stelsel van Boek 10 BW en sluit aan bij de daarin geregelde gevallen – te weten art. 10:6 BW en de hiervoor in 3.4.2 genoemde bijzondere regels – om te aanvaarden dat de openbare orde ook kan meebrengen dat in Nederland rechtsgevolg wordt onthouden aan een rechtshandeling die door een partij of door partijen is verricht in overeenstemming met (...) vreemd recht en volgens dat vreemde recht rechtsgeldig is, voor zover het toekennen van

rechtsgevolg aan die rechtshandeling tot een resultaat leidt dat kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde.

(...)

3.6.1 Een (naar het toepasselijke vreemde recht rechtsgeldig overeengekomen) bepaling in huwelijkse voorwaarden die een huwelijksvermogensrechtelijke aanspraak afhankelijk stelt van het antwoord op de vraag welke echtgenoot de echtscheiding heeft verzocht, kan kennelijk onverenigbaar zijn met de openbare orde in de hiervoor in 3.4.3 bedoelde zin. Een dergelijke bepaling maakt immers onderscheid tussen de echtgenoten in de fase voorafgaand aan de indiening van een verzoek tot echtscheiding en kan leiden tot een beperking van het recht op toegang tot de rechter van de desbetreffende echtgenoot. De vraag of dat onderscheid en die beperking tot een resultaat leiden dat kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde in de hiervoor in 3.4.3 bedoelde zin, kan echter niet in algemene zin worden beantwoord, nu in dat verband mede betekenis toekomt aan de overige feiten en omstandigheden van het concrete geval, in het bijzonder de mate van betrokkenheid van Nederland bij dat geval.

3.6.2 Een (naar het toepasselijke vreemde recht rechtsgeldig overeengekomen) bepaling in huwelijkse voorwaarden die een huwelijksvermogensrechtelijke aanspraak van een van de echtgenoten afhankelijk stelt van het antwoord op de vraag of die echtgenoot – kort gezegd – schuld heeft aan de echtscheiding door te weigeren de huwelijkse verplichtingen na te komen of vanwege immoreel gedrag, kan eveneens kennelijk onverenigbaar zijn met de openbare orde in de hiervoor in 3.4.3 bedoelde zin. Een dergelijke bepaling maakt immers onderscheid tussen de echtgenoten en kan leiden tot een inbreuk op het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de desbetreffende echtgenoot. De vraag of dat onderscheid en die inbreuk tot een resultaat leiden dat kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde in de hiervoor in 3.4.3 bedoelde zin, kan evenmin in algemene zin worden beantwoord, nu ook in dat verband mede betekenis toekomt aan de overige feiten en omstandigheden van het concrete geval, in het bijzonder de mate van betrokkenheid van Nederland bij dat geval.

3.7 Op grond van het vorenstaande moet de eerste prejudiciële vraag aldus worden beantwoord dat met inachtneming van de feiten en omstandigheden van het concrete geval, in het bijzonder de mate van betrokkenheid van Nederland bij dat geval, moet worden beoordeeld of bepalingen in huwelijkse voorwaarden als hiervoor in 3.6.1-3.6.2 bedoeld, kennelijk onverenigbaar zijn met de openbare orde.'

Uit het vorenstaande vloeit voort dat het hof, met inachtneming van de feiten en omstandigheden van het geval, in het bijzonder de mate van betrokkenheid van Nederland bij dit geval, had moeten onderzoeken of toepassing van bepaling A van de huwelijkse

voorwaarden leidt tot een resultaat dat kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde. Daarbij komt het aan, zoals het hof heeft onderkend, op de betrokkenheid van Nederland bij dit geval op het moment waarop de Nederlandse rechter een beslissing moet nemen over het huwelijksvermogensregime van partijen.

Onderdeel 1 slaagt voor zover het klaagt dat het hof (in r.o. 5.9) niet kenbaar het hiervoor bedoelde onderzoek heeft verricht. Niet blijkt dat het hof acht heeft geslagen op feiten en omstandigheden van het geval, in het bijzonder de mate van betrokkenheid van Nederland bij dit geval op het moment waarop de Nederlandse rechter moet beslissen over het huwelijksvermogensregime van partijen.

De overige klachten van het middel behoeven geen behandeling.

Conclusie

De Hoge Raad vernietigt, in het principale en het incidentele beroep, de beschikking van het hof en verwijst het geding naar een ander hof ter verdere behandeling en beslissing.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 17-07-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1293

Zaaknummer: 25/02838

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Onrechtmatige daad. De vrouw beroept zich onder meer op het per 1 juli 2023 in werking getreden artikel 1:68 lid 2 BW, dat is ingevoerd als onderdeel van de Wet tegengaan huwelijkse gevangenschap, Stb. 2023/84-85. Artikel 1:68 lid 2 BW in verbinding met artikel 6:162 BW. Vrouw vordert dat man wordt veroordeeld medewerking te verlenen aan bewerkstelligen van ontbinding religieus Pakistaans (sjiitisch) huwelijk door talaq. Beoordelingsmaatstaf. Verdeling stelplicht en bewijslast.

Feiten en omstandigheden

Partijen zijn in Pakistan getrouwd. De vrouw woont in Nederland en de man in het buitenland. Op verzoek van de vrouw heeft de rechtbank in 2010 de echtscheiding tussen partijen uitgesproken.

De vrouw heeft onder meer gevorderd dat de rechtbank:

de man zou veroordelen om medewerking te verlenen aan de echtscheiding van partijen naar islamitisch recht;

de man zou veroordelen om aan de vrouw te betalen € 6.000 betreffende de bruidsgave;

de man zou veroordelen om aan de vrouw haar lijfsieraden en spullen terug te geven of haar € 34.141,48 te betalen;

de man zou veroordelen om aan de vrouw een bijdrage te betalen in de kosten van haar levensonderhoud voor de duur van drie maanden;

de man zou veroordelen in de kosten van het geding.

De rechtbank heeft de vorderingen van de vrouw afgewezen. De rechtbank heeft geoordeeld dat de Nederlandse rechter in dit geschil rechtsmacht heeft en dat op dit geschil Nederlands recht van toepassing is. Ten slotte heeft zij de vrouw veroordeeld in de proceskosten van de man.

De vrouw heeft hoger beroep ingesteld. Het hof heeft de vonnissen (vonnis in het incident over de rechtsmacht van de Nederlandse rechter en het eindvonnis) bekrachtigd en de vrouw veroordeeld in de kosten van het geding in hoger beroep.

Het hof heeft in de eerste plaats geoordeeld dat het zich bevoegd acht om van de vorderingen van de vrouw kennis te nemen.

Het hof heeft de standpunten van partijen weergegeven. De vrouw heeft zich op het standpunt gesteld dat de man in 2008 al (mondeling) talaq heeft uitgesproken, maar dat hij onrechtmatig handelt door medewerking aan de vereiste (schriftelijke) bekrachtiging van deze talaq te weigeren. De man betwist dat hij talaq heeft uitgesproken. Er is volgens hem al sprake van khula-echtscheiding, doordat de vrouw echtscheiding in Nederland heeft gevraagd en de man daarmee heeft ingestemd.

Of de weigering van de man om mee te werken aan een religieuze echtscheiding een onrechtmatige gedraging oplevert, hangt volgens het hof af van de omstandigheden van het geval:

‘6.8 De Hoge Raad heeft in een arrest van 22 januari 1982 (NJ 1[9]82/489) aanvaard dat de weigering van een man het nodige te doen om tot een religieuze echtscheiding te komen, onrechtmatig kan zijn wanneer deze weigering in strijd is met de zorgvuldigheid die de man in het maatschappelijk verkeer jegens de vrouw in acht behoort te nemen. Deze rechtspraak is inmiddels gecodificeerd in artikel 1:68 lid 2 BW en artikel 827 lid 1 sub e Rv. De man kan op de grondslag van een onrechtmatige daad, eventueel op straffe van een dwangsom, in rechte worden veroordeeld zijn medewerking te verlenen aan de religieuze echtscheiding. Of de weigering van de man om mee te werken aan een religieuze echtscheiding een onrechtmatige gedraging oplevert, hangt af van de omstandigheden van het geval. Tot die omstandigheden behoort de mate waarin de vrouw bij het uitblijven van een religieuze echtscheiding in haar verdere levensmogelijkheden wordt beperkt. Verder is van belang de aard en het gewicht van de bezwaren die bij de man tegen het verlenen van zijn medewerking bestaan. Ten slotte moet rekening worden gehouden met de kosten die aan de medewerking van de man zijn verbonden, zulks mede in verband met de vermogenspositie van partijen en de eventuele bereidheid van de vrouw deze kosten geheel of ten dele voor haar rekening te nemen.’

Het hof heeft in zijn overwegingen 6.9-6.11 geoordeeld dat de vrouw, op wie de bewijslast rust, onvoldoende heeft aangetoond dat de man mondeling talaq heeft uitgesproken. Dit heeft tot gevolg:

‘6.12 Nu het hof niet kan vaststellen dat de man mondeling de talaq heeft uitgesproken, handelt de man niet onrechtmatig door niet zijn medewerking te verlenen aan de door de

vrouw gestelde vereiste bekrachtiging van de talaq. Er is om die reden dan ook geen sprake van een onrechtmatige daad jegens de vrouw, zodat het hof de vordering van de vrouw tot medewerking aan de bekrachtiging van de talaq zal afwijzen.'

Het hof heeft vervolgens geoordeeld:

'6.13 Voor zover de vrouw zich, meer in het algemeen, erop beroept dat de man gehouden is om mee te werken aan beëindiging van het religieuze Pakistaans-Islamitische huwelijk door middel van de talaq, en de man zich erop beroept dat er al sprake is van een khula echtscheiding (althans dat zij de echtscheiding door middel van een khula zelf kan bewerkstelligen), overweegt het hof nog het volgende. Ook na overlegging van nadere stukken door zowel de man als de vrouw is onvoldoende duidelijk geworden of in Pakistan nog sprake is van een tussen partijen voortdurend huwelijk. Partijen hebben over en weer elkaars stukken in twijfel getrokken en geprobeerd de stukken van de ander te laten vernietigen of herroepen, en geen van beiden heeft hierover uitsluitsel kunnen geven. Nu de vrouw zich beroept op de gevolgen van het voortbestaan van het religieuze Pakistaans-Islamitische huwelijk, rust de bewijslast van het voortbestaan hiervan op haar. Reeds daarom kan de vordering van de vrouw, ook meer in het algemeen, niet worden toegewezen.

6.14 (...)'

Ten overvloede heeft het hof het navolgende geoordeeld:

'6.15 (...) Het hof is, mede in het licht van het voorgaande, van oordeel dat de man niet onrechtmatig tegen de vrouw handelt door (thans) niet (meer) onvoorwaardelijk mee te werken aan de totstandkoming van een talaq. Tussen partijen staat vast dat de man de bruidsgave moet uitbetalen bij de beëindiging van het huwelijk door middel van de talaq. Nu niet is komen vast te staan dat de man de talaq mondeling heeft uitgesproken (...) kan de vordering van de vrouw tot schriftelijke bekrachtiging van de talaq niet worden toegewezen. Het hof acht het ook niet onrechtmatig dat de man thans, in een procedure die de vrouw ruim meer dan tien jaar na het uiteengaan van partijen heeft aangespannen, en na inmiddels minstens zestien jaar, niet meer onvoorwaardelijk meewerkt aan de beëindiging van het huwelijk door alsnog de talaq uit te spreken. Duidelijk is dat een dergelijke wijze van beëindiging, zo veel jaren na dato, voor de man financiële risico's met zich meebrengt, zoals de betaling van achterstallig levensonderhoud gedurende de tijd dat het huwelijk in dat geval kan worden geacht te hebben bestaan. (...) Bij de talaq moet de man bovendien de bruidsgave uitbetalen. Het is de vraag of de man kan worden gehouden alsnog aan een talaq mee te werken nadat het huwelijk reeds op initiatief van de vrouw in Nederland is geëindigd, waarbij kennelijk niet is geoordeeld dat de man aan de vrouw de bruidsgave moet uitbetalen (...).

Tussen partijen is immers niet in geschil dat bij beëindiging van het huwelijk op initiatief van de vrouw volgens de khula-procedure geen (onvoorwaardelijke) aanspraak bestaat op uitbetaling van de bruidsgave. Als de man gehouden zou zijn alsnog aan een talaq mee te werken, heeft dat dus ook op dit punt voor hem financiële gevolgen. De man heeft reeds eerder in deze procedure aangeboden om aan een khula-echtscheiding mee te werken, voor zover dat nog nodig zou zijn. Dat aanbod heeft de vrouw niet aangenomen. Ook heeft de man zich bereid verklaard mee te werken aan de totstandkoming van een talaq, met dien verstande dat hij daarbij een vast bedrag aan de vrouw zou betalen en de vrouw daarbij verder afstand zou doen van enig achterstallig levensonderhoud en de uitbetaling van de bruidsgave. Ook dat aanbod is door de vrouw afgewezen. Naar het oordeel van het hof kan in deze omstandigheden niet worden geconcludeerd dat de man jegens de vrouw onrechtmatig handelt door na zoveel jaren niet (meer) mee te werken aan de beëindiging van het religieuze huwelijk op de door de vrouw gewenste wijze, met alle financiële risico's van dien. Ook om die redenen kan een vordering van de vrouw tot medewerking aan de talaq op grond van onrechtmatig handelen van de man niet worden toegewezen.'

Het hof heeft ten aanzien van de levensonderhoudvordering geoordeeld dat deze afhankelijk is van de veroordeling tot medewerking aan talaq. Nu deze vordering is afgewezen, is ook de vordering tot levensonderhoud afgewezen. Het hof heeft geoordeeld dat Pakistaans recht van toepassing is op de vordering tot teruggave van de bruidsgave. Het heeft geoordeeld dat geen sprake is van een onvoorwaardelijke aanspraak van de vrouw op de bruidsgave, omdat geen sprake is van talaq.

Met betrekking tot de lijfsieraden en overige goederen heeft het hof geoordeeld dat de vrouw in het licht van de gemotiveerde betwisting door de man niet heeft aangetoond dat de sieraden in zijn bezit zijn of in zijn opdracht aan zijn moeder in bewaring zijn gegeven.

Tot slot heeft het hof de vrouw veroordeeld in de proceskosten:

'(...) 6.22 De conclusie is dat het hoger beroep van de vrouw niet slaagt. Daarom zal het hof het bestreden eindvonnis bekrachtigen, met verbetering van gronden, dus ook voor wat betreft de veroordeling in de proceskosten in eerste aanleg. Het hof zal de vrouw als de in het ongelijk gestelde partij tevens veroordelen in de proceskosten van het principaal hoger beroep. (...)'

Bespreking van het cassatiemiddel in het principale beroep van de vrouw

Onderdeel 1 bestrijdt de afwijzing van de op onrechtmatige daad gebaseerde vordering van de vrouw tot veroordeling van de man tot medewerking aan beëindiging van het religieuze huwelijk door talaq. Onderdeel 2 is gericht tegen afwijzing van de vordering tot afgifte van de lijfsieraden. Onderdeel 3 betreft de proceskostenveroordeling. Onderdeel 4 is een

voortbouwklacht (die geen behandeling behoeft).

Inleidende opmerking van terminologische aard

Talaq en khula duiden op twee manieren om in sommige op het 'klassieke' islamitische recht gebaseerde rechtssystemen een echtscheiding te verkrijgen. Talaq is in het Nederlands wel aangeduid als een 'eenzijdige verstoting' (in de regel) van de vrouw door de man, waarmee de nadruk is gelegd op het voornaamste onderscheid met khula, te begrijpen als een 'overeengekomen verstoting' op initiatief van de vrouw. Talaq brengt voor de man de verplichting mee om een nog niet betaalde bruidsgave aan zijn echtgenote uit te betalen, naast de verplichting om gedurende een zekere voor zijn (dan: voormalige) echtgenote geldende wachtperiode in haar levensonderhoud te voorzien. Bij khula is de vrouw vaak aan haar echtgenoot compensatie verschuldigd, die kan bestaan in afstand van de aanspraken op uitkering van de bruidsgave en op levensonderhoud tijdens de wachtperiode.

De eerste vordering van de vrouw en het bestreden arrest

In de eerste plaats is van belang dat de eerste vordering van de vrouw volgens de uitleg door het hof de strekking heeft dat het religieuze huwelijk moet worden beëindigd door talaq. In de eerste plaats heeft het hof de vordering gelezen als was zij gericht op door de man te verrichten vervolghandelingen die voor geldigheid van een mondelinge talaq zijn vereist. In de tweede plaats heeft het hof aandacht besteed aan de lezing van de vordering als had zij de strekking dat de man in het algemeen moet meewerken aan totstandkoming van talaq. Tegen de manier waarop het hof deze vordering heeft begrepen zijn in cassatie geen klachten gericht. Van belang is verder dat de vordering er een is uit hoofde van artikel 6:162 BW (onrechtmatige daad). Die onrechtmatige daad bestaat er volgens de vrouw in dat de man in 2008 mondeling talaq heeft uitgesproken, maar weigert mee te werken aan de naar Pakistaans recht vereiste schriftelijke bekrachtiging daarvan, terwijl haar overige pogingen om in Pakistan van de man te scheiden tevergeefs zijn geweest (r.o. 6.6). Het gaat dus om een voortdurende onrechtmatige daad.

Het hof heeft in r.o. 6.9-6.12 gemotiveerd geoordeeld dat niet is komen vast te staan dat de man mondeling talaq heeft uitgesproken. De vordering tot schriftelijke bekrachtiging van deze mondelinge talaq kan daarom naar het oordeel van het hof niet worden toegewezen. De redenering van het hof is: de man handelt niet onrechtmatig door te weigeren een mondelinge talaq te bekrachtigen als er geen mondelinge talaq is die kan worden bekrachtigd.

Het hof heeft vervolgens (in r.o. 6.13) de lezing van de vordering besproken waarin de vrouw zich erop heeft beroepen dat de man in het algemeen gehouden is om mee te werken aan beëindiging van het religieuze huwelijk door middel van talaq. Tegenover de vordering van de

vrouw staat het betoog van de man dat het religieuze huwelijk al is geëindigd door een khula- echtscheiding, althans dat zij de echtscheiding door khula zelf kan bewerkstelligen. Het hof heeft (in r.o. 6.13) geoordeeld dat niet is komen vast te staan 'of in Pakistan nog sprake is van een tussen partijen voortdurend huwelijk'. Het hof heeft geoordeeld dat de vrouw de bewijslast draagt van het niet geëindigd zijn van het huwelijk, nu zij zich op de rechtsgevolgen van het voortbestaan beroept. Nu het voortbestaan van het huwelijk niet is komen vast te staan, kan de vordering van de vrouw niet worden toegewezen, aldus het hof in r.o. 6.13.

R.o. 6.14 bevat geen dragende overwegingen. Het hof heeft aldaar slechts gewezen op ogenschijnlijke tegenstrijdigheden in het betoog van de vrouw.

In r.o. 6.15 geeft het hof – ten overvloede – een tweede motivering van zijn oordeel dat de vordering van de vrouw op grond van onrechtmatig handelen van de man niet kan worden toegewezen. Het gaat in de eerste plaats om overwegingen over de gevolgen van talaq en de financiële risico's die dat voor de man meebrengt. Het is volgens het hof de vraag of hij kan worden gehouden alsnog aan talaq mee te werken nadat het huwelijk reeds op initiatief van de vrouw in Nederland is geëindigd, waarbij kennelijk niet is geoordeeld dat hij aan de vrouw de bruidsgave moet uitbetalen. In de tweede plaats is het hof ingegaan op een alternatief: een echtscheiding door een khula-procedure. Tussen partijen is volgens het hof niet in geschil dat bij beëindiging van het huwelijk op initiatief van de vrouw volgens de khula-procedure geen (onvoorwaardelijke) aanspraak bestaat op uitbetaling van de bruidsgave. De man heeft aangeboden om aan een khula-echtscheiding mee te werken, voor zover dat nog nodig zou zijn. Dat aanbod heeft de vrouw niet aangenomen. De man is ook bereid mee te werken aan talaq, met dien verstande dat hij daarbij een vast bedrag aan de vrouw zou betalen en zij verder afstand zou doen van achterstallig levensonderhoud en uitbetaling van de bruidsgave. Ook dat heeft de vrouw afgewezen. Naar het oordeel van het hof kan in deze omstandigheden niet worden geconcludeerd dat de man jegens de vrouw onrechtmatig handelt door na zoveel jaren niet (meer) mee te werken aan beëindiging van het religieuze huwelijk op de door de vrouw gewenste wijze, met alle financiële risico's voor de man van dien. Ook om die redenen kan een vordering van de vrouw tot medewerking aan talaq op grond van onrechtmatig handelen van de man naar het oordeel van het hof niet worden toegewezen.

De structuur van het arrest brengt mee dat het principale cassatieberoep voor zover het is gericht tegen afwijzing van de vordering tot veroordeling van de man tot medewerking aan beëindiging van het religieuze huwelijk door talaq alleen kan slagen als met succes wordt opgekomen tegen alle gronden die zelfstandig de afwijzing van de vordering zouden kunnen dragen. Dit betekent dat onderdeel 1, als tegen een van de oordelen in r.o. 6.13 of 6.15 niet met succes wordt geklaagd, hoe dan ook niet tot cassatie kan leiden.

Onderdeel 1. Criterium artikel 1:68 lid 2 BW

Enkele inleidende opmerkingen

Artikel 1:68 lid 2 BW luidt als volgt:

‘Een partij bij een religieuze of levensbeschouwelijke verbintenis is gehouden tot het verlenen van medewerking aan het teniet doen gaan van die verbintenis indien een andere partij daarom verzoekt, tenzij dit gelet op zwaarwegende belangen in redelijkheid niet kan worden gevegd.’

De vrouw heeft na het in werking treden van artikel 1:68 lid 2 BW een beroep op deze bepaling gedaan. De man heeft gelegenheid gehad om hierop te reageren. De vrouw heeft een onrechtmatigedaadsvordering ingesteld op grond van artikel 6:162 BW en de door haar gestelde onrechtmatige gedraging van de man komt neer op voortdurende weigering om mee te werken aan beëindiging van het religieuze huwelijk door talaq.

Er is geen reden om aan te nemen dat artikel 1:68 lid 2 BW terugwerkende kracht heeft. Of gedragingen verricht voor de inwerkingtredingsdatum strijdig waren met een geldende rechtsnorm, kan dus in beginsel niet worden beoordeeld aan de hand van artikel 1:68 lid 2 BW. Aan de orde is echter de vraag of het hof de man op grond van artikel 6:162 BW in verband met artikel 1:68 lid 2 BW had kunnen veroordelen tot het verlenen van medewerking aan beëindiging van het religieuze huwelijk door talaq. Die vraag moet bevestigend worden beantwoord, omdat voor de beslissing op de ingestelde vordering tot veroordeling van de man tot medewerking doorslaggevend was of zijn gedraging onrechtmatig was op het moment van de beslissing. De vordering is immers gebaseerd op een voortdurende onrechtmatige daad.

Voor deze uitkomst pleit verder dat artikel 1:68 lid 2 BW is bedoeld als codificatie van bestaand recht, in de zin dat in deze bepaling is vastgelegd wat voorheen in het kader van artikel 6:162 BW reeds als uit de maatschappelijke zorgvuldigheid voortvloeiende norm was aanvaard. Dit komt overeen met het systeem van de Overgangswet NBW. Dat systeem neemt althans voor het vermogensrecht onmiddellijke werking als uitgangspunt (art. 68a Overgangswet NBW). Voor lopende procedures is artikel 74 Overgangswet NBW van belang. In het derde lid van die bepaling is vastgelegd dat het tevoren geldende recht van toepassing blijft, indien een vóór het van toepassing worden van de wet aangevangen geding in hoogste feitelijke instantie in staat van wijzen verkeert op het tijdstip waarop de wet van toepassing wordt, tenzij de rechter tot voortzetting van het geding beslist. In andere gevallen past de rechter het nieuwe, van toepassing geworden recht toe, zoals zich ook laat afleiden uit artikel 74 lid 2 Overgangswet NBW. Aansluiting bij dit systeem zou in het onderhavige geval, waarin de zaak zich in hoogste feitelijke instantie nog niet in staat van wijzen bevond, dus betekenen

dat artikel 1:68 lid 2 BW mag worden toegepast.

De A-G neemt daarom tot uitgangspunt dat artikel 1:68 lid 2 BW in deze procedure voor toepassing in aanmerking komt. Zoals het hof in r.o. 6.8 terecht heeft vooropgesteld is artikel 1:68 lid 2 BW de codificatie van een in de jurisprudentie aangenomen ongeschreven zorgvuldigheidsnorm. De oorsprong van deze ongeschreven zorgvuldigheidsnorm is te herleiden tot HR 22 januari 1982, ECLI:NL:HR:1982:AG4319, NJ 1982/489. Zie ook de memorie van toelichting bij artikel 1:68 lid 2 BW (*Kamerstukken II* 2019/20, 35348, nr. 3, p. 4 (MvT)).

Volgens subonderdeel 1.1 heeft het hof met de overweging in r.o. 6.8 een onjuist criterium aangelegd. Volgens het subonderdeel noopt artikel 1:68 lid 2 BW tot een afweging van de betrokken grondrechten van partijen en kan een vordering tot medewerking aan beëindiging van het religieuze huwelijk alleen worden afgewezen als er zwaarwegende belangen aan de zijde van de man zijn gesteld. In r.o. 6.15 heeft het hof enkel – in een obiter dictum – ten onrechte zonder voorafgaande afweging van de betrokken grondrechten een belangenafweging gemaakt aan de hand van alle omstandigheden van het geval. Daarmee heeft het hof het in de wetsgeschiedenis uitgewerkte criterium voor de beoordeling van haar vordering miskend.

Het valt de A-G op dat de bestreden overwegingen grote gelijkenissen vertonen met de overwegingen van het arrest van de Hoge Raad uit 1982 en passages uit de memorie van toelichting bij artikel 1:68 lid 2 BW. Uit deze overwegingen in r.o. 6.8 blijkt niet van een onjuiste rechtsopvatting, nu de genoemde omstandigheden inderdaad kunnen meewegen.

Voor zover de klacht mede is gericht tegen r.o. 6.15 geldt het volgende. Het hof heeft r.o. 6.15 uitdrukkelijk ten overvloede gegeven. Desondanks kunnen deze overwegingen afwijzing van de vordering tot veroordeling van de man tot medewerking aan het formaliseren van talaq zelfstandig dragen. Het hof heeft in r.o. 6.15 onder meer vastgesteld dat de man bereid is mee te werken aan het doen tenietgaan van een eventueel nog bestaand religieus huwelijk. Zijn weigering heeft betrekking op de door de vrouw gewenste onvoorwaardelijke talaq, de man is bereid mee te werken aan khula of aan talaq, op voorwaarde dat afspraken worden gemaakt over de financiële afwikkeling. Het hof heeft deze weigering van de man om mee te werken aan de door de vrouw gewenste wijze van religieuze echtscheiding niet onrechtmatig geacht. Als er – zoals hier – naar het religieuze recht verschillende echtscheidingsprocedures naast elkaar bestaan, rijst de vraag aan wie de keuze is tussen de verschillende echtscheidingsprocedures en wat voor die keuze de betekenis is van artikel 1:68 lid 2 BW.

Moeilijk is ook dat voor de Nederlandse rechter lastig is vast te stellen wat de gevolgen zijn van de verschillende echtscheidingsprocedures. De tekst van artikel 1:68 lid 2 BW en de naam

van de ‘Wet tegengaan huwelijkse gevangenschap’ leggen een zekere nadruk op de plicht van een echtgenoot om mee te werken aan het doen tenietgaan van een religieuze of levensbeschouwelijke huwelijksverbintenis. Het gaat erom dat de ene partner de andere partner niet door weigering van medewerking mag weerhouden van beëindiging van het huwelijk. Of een man onrechtmatig handelt door zijn medewerking aan beëindiging van het religieuze huwelijk op de ene manier te weigeren terwijl hij wél bereid is mee te werken aan beëindiging van het religieuze huwelijk op een andere manier, is in het licht van het voorgaande niet een vraag die aan de hand van (enkel) artikel 1:68 lid 2 BW is te beantwoorden. In wezen zijn partijen het in zo’n geval vooral oneens over de wijze waarop het religieuze huwelijk moet eindigen. Daarvoor is artikel 1:68 lid 2 BW niet geschreven. De bepaling is te algemeen geformuleerd om aanknopingspunten te bieden voor beantwoording van de vraag welke scheidingswijze moet worden gevolgd. Dergelijke aanknopingspunten zijn mogelijk wel te distilleren uit de maatschappelijke zorgvuldigheid als gedragsnorm. Daarbij hoeft niet als uitgangspunt te gelden dat er een recht bestaat op medewerking door de ene echtgenoot aan beëindiging van een religieus huwelijk op de voor de andere gunstigste wijze. Weigering om mee te werken aan talaq is dan niet automatisch onrechtmatig als de weigeraar wel bereid is aan khula mee te werken. Denkbaar is evenwel dat uit de omstandigheden van het geval voortvloeit dat de handelwijze van de betrokkene in strijd komt met de zorgvuldigheid die hij in het maatschappelijk verkeer ten aanzien van de persoon van zijn (naar burgerlijk recht eventueel reeds gescheiden) echtgenote in acht behoort te nemen. Relevante mee te wegen omstandigheden lijken in dit verband onder meer de financiële en sociale gevolgen die de verschillende manieren van beëindiging voor partijen hebben. Inwerkingtreding van artikel 1:68 lid 2 BW heeft dit niet gewijzigd – die bepaling gaat immers niet over beantwoording van de vraag welke scheidingsmethode de voorkeur heeft.

In deze procedure is in cassatie niet verwezen naar omstandigheden als hiervoor bedoeld. Het subonderdeel bestrijdt r.o. 6.15 alleen door aan te voeren dat het hof ten onrechte een belangenafweging heeft gemaakt met inachtneming van alle omstandigheden van het geval, zonder voorafgaande – en dus kennelijk van een belangenafweging met inachtneming van de omstandigheden van het geval te onderscheiden – afweging van ‘de betrokken grondrechten’. De vrouw heeft hieraan toegevoegd dat het hof niet heeft beoordeeld of de in r.o. 6.15 besproken bezwaren dusdanig zwaarwegend zijn dat medewerking van de man aan beëindiging van het religieuze huwelijk in redelijkheid niet van hem kan worden verlangd. Die klachten treffen geen doel. Ook als met het middel tot uitgangspunt wordt genomen dat artikel 1:68 lid 2 BW in deze procedure voor toepassing in aanmerking komt, volgt daaruit niet, althans niet zonder meer, dat de man gehouden is tot medewerking aan beëindiging van het huwelijk op de wijze die de vrouw wenst. Dat is immers geen kwestie die door artikel 1:68 lid 2 BW wordt bestreken. Subonderdeel 1.1 faalt dus.

Subonderdeel 1.1 heeft ook klachten gericht tegen r.o. 6.15. De overwegingen in r.o. 6.15 kunnen, ofschoon uitdrukkelijk ten overvloede, afwijzing van de op onrechtmatige daad gebaseerde vordering van de vrouw zelfstandig dragen.

Bij die stand van zaken falen de subonderdelen 1.2.1-1.4.2 bij gebrek aan belang.

Ten overvloede: bespreking van de subonderdelen 1.2.1-1.4.2

Volgens subonderdeel 1.2.1 heeft het hof met het in r.o. 6.9-6.12 onderzoeken of de man talaq heeft uitgesproken en het in r.o. 6.13-6.14 onderzoeken of het religieuze huwelijk nog voortduurt, blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting. In de eerste plaats geldt dat beantwoording van de vragen of talaq is uitgesproken en of het religieuze huwelijk nog voortduurt niet relevant is voor beoordeling van de vorderingen. Waar het bij beoordeling van de vordering uit hoofde van artikel 1:68 lid 2 BW op aankomt is of de man zwaarwegende belangen heeft gesteld die ertoe nopen hem niet te verplichten mee te werken aan ontbinding van het huwelijk. Subonderdeel 1.2.2 klaagt dat het oordeel van het hof met betrekking tot de vraag of de man talaq heeft uitgesproken onbegrijpelijk is. Zonder nadere motivering valt niet in te zien dat voor toewijzing van de vordering uit hoofde van artikel 1:68 lid 2 BW moet worden vastgesteld of talaq is uitgesproken en of het religieuze huwelijk voortduurt. In subonderdeel 1.2.3 voert de vrouw aan dat het niet aan de Nederlandse rechter is in het kader van de vordering tot medewerking aan ontbinding van het huwelijk te beoordelen of talaq is uitgesproken en of het religieuze huwelijk nog voortduurt. Die materiële vragen zijn immers voorbehouden aan de rechter in de plaats waar het religieuze huwelijk moet worden beëindigd, hetgeen het hof heeft miskend. De ratio van artikel 1:68 lid 2 BW brengt immers mee dat de Nederlandse rechter er bij de beoordeling van een dergelijke vordering van uit moet gaan dat het religieuze huwelijk voortduurt en dat de man weigert mee te werken aan de ontbinding daarvan.

De subonderdelen zien over het hoofd dat de vordering is gebaseerd op artikel 6:162 BW. Dit betekent dat deze eerst toewijsbaar is als een normschending door de man komt vast te staan. Het cassatiemiddel voert artikel 1:68 lid 2 BW op als de geschonden norm. Volgens de vrouw heeft de man de uit dit artikel of uit de maatschappelijke zorgvuldigheid voortvloeiende norm geschonden door geen vervolg te geven aan een mondelinge talaq, althans niet alsnog talaq te formaliseren. De rechter kan geen vordering op grond van een onrechtmatige daad toewijzen zonder dat een normschending is komen vast te staan. Hieruit volgt dat voor toewijsbaarheid van de vordering vereist is dat de Nederlandse rechter bij wie de vordering aanhangig is gemaakt kan vaststellen dat de man mondeling talaq heeft uitgesproken maar die weigert te bekrachtigen, althans dat hij weigert mee te werken aan ontbinding van het religieuze huwelijk. Gelet op de betwisting van deze stellingen door de man en het door hem gevoerde

verweer dat het religieuze huwelijk reeds is geëindigd, moest het hof nader onderzoeken of de man inderdaad zoals de vrouw aanvoert reeds mondeling talaq heeft uitgesproken maar de vereiste bekrachtigingshandeling weigert te verrichten en of het religieuze huwelijk nog voortduurt. Dit is niet anders in het licht van artikel 1:68 lid 2 BW.

Deze subonderdelen falen dus.

Subonderdeel 1.3 klaagt dat het hof heeft verzuimd vast te stellen naar welk recht moet worden beoordeeld of de vrouw voldoende heeft bewezen of de man talaq heeft uitgesproken en of het huwelijk nog voortduurt. Bovendien heeft het hof geen criterium aangelegd aan de hand waarvan deze vragen moeten worden beantwoord. Het hof heeft zo miskend dat die vragen moeten worden beoordeeld aan de hand van het Pakistaanse shariarecht. De oordelen van het hof zijn zonder enige duiding van het aangelegde toetsingskader volgens het subonderdeel oncontroleerbaar en dus onvoldoende gemotiveerd.

Het subonderdeel ziet eraan voorbij dat de vrouw een vordering uit onrechtmatige daad heeft ingesteld. Dit betekent dat naar Nederlands recht moet komen vast te staan dat de gestelde onrechtmatige daad heeft plaatsgevonden. In dit geval betekent dat ook dat naar Nederlands recht moet worden beoordeeld of de vrouw voldoende heeft bewezen dat de man mondeling talaq heeft uitgesproken. Wat betreft het voortduren van het huwelijk is erop te wijzen dat volgens de regels van het Nederlandse bewijsrecht moet worden vastgesteld of het huwelijk naar Pakistaans islamitisch recht voortduurt. Dit behoefde geen nadere toelichting. Het subonderdeel faalt daarom.

Volgens subonderdeel 1.4.1 heeft het hof in r.o. 6.9-6.14 miskend dat de verweren van de man dat hij talaq niet heeft uitgesproken en dat de religieuze echtscheiding reeds is geformaliseerd zijn te kwalificeren als bevrijdende verweren, zodat de bewijslast of hij talaq heeft uitgesproken en dat het religieuze huwelijk is ontbonden op grond van artikel 150 Rv op de man rust. In het licht hiervan én in het licht van de ratio van artikel 1:68 lid 2 BW heeft het hof dus ten onrechte de bewijslast van het uitspreken van talaq en het voortduren van het huwelijk op de vrouw gelegd.

De vrouw heeft gevorderd de man te veroordelen tot (medewerking aan) schriftelijke bekrachtiging van een mondelinge talaq, omdat de man door die schriftelijke bekrachtiging te weigeren onrechtmatig zou handelen. In dat kader ligt het, gelet op de hoofdregel van artikel 150 Rv, op haar weg om te stellen en bij voldoende gemotiveerde betwisting te bewijzen dat er een mondelinge talaq is die voor bekrachtiging in aanmerking komt en dat er een huwelijk bestaat dat voor ontbinding door talaq in aanmerking komt. Het betoog van de man dat hij geen mondelinge talaq heeft uitgesproken, is aan te merken als een betwisting van de door de

vrouw gestelde feitelijke grondslag. In zoverre faalt het subonderdeel. Met betrekking tot het betoog van de man dat de religieuze echtscheiding reeds is geformaliseerd is dit anders. Het is de man die zich erop beroept dat er al sprake is van een khula-echtscheiding. Daarmee doet hij een beroep op het rechtsgevolg van een khula die tot een einde van het huwelijk zou hebben geleid. Ten aanzien van deze khula heeft hij conform de hoofdregel van artikel 150 Rv dan ook stelplicht en bewijslast. In zoverre is de klacht terecht. Subonderdeel 1.4.1 is dus deels terecht voorgesteld. De klacht faalt echter bij gebrek aan belang, omdat de zelfstandig dragende grond in r.o. 6.15 niet met succes is bestreden.

Subonderdeel 1.4.2 betoogt dat op grond van ratio en doel van artikel 1:68 lid 2 BW het hof niet van de vrouw kon verlangen dat zij zou bewijzen dat de man talaq mondeling heeft uitgesproken en dat het huwelijk nog zou voortduren. Het hof heeft dan ook ten onrechte een te zware stelplicht en bewijslast op de vrouw gelegd. Ratio en doel van artikel 1:68 lid 2 BW nopen de rechter ervan uit te gaan dat de in rechte aangesproken partner weigert mee te werken aan beëindiging van het religieuze huwelijk en dat dat huwelijk nog voortduurt. Alleen dan kan de andere partner daadwerkelijk uit de huwelijksgevangenschap worden bevrijd, zoals de wetgever beoogde te bereiken. Bovendien is het niet aan de Nederlandse rechter, maar aan de rechter in de plaats waar het religieuze huwelijk moet worden beëindigd, te beoordelen of de aangesproken partner wenst mee te werken aan ontbinding van het religieuze huwelijk en of dat huwelijk nog voortduurt.

Zoals eerder is opgemerkt, heeft het hof ten onrechte de vrouw gehouden geacht tot het bewijs van het voortduren van het huwelijk. Dit heeft evenwel niets met artikel 1:68 lid 2 BW van doen: het is een toepassing van de hoofdregel van artikel 150 Rv. Het is immers de man die zich heeft beroepen op het rechtsgevolg van khula. De A-G ziet in artikel 1:68 lid 2 BW geen bijzondere regel van bewijslastverdeling in de zin dat de rechter zou zijn gehouden om het bestaan van een huwelijk tussen partijen en weigering tot beëindiging daarvan door de aangesproken echtgenoot aan te nemen. De bepaling schrijft geen wettelijk vermoeden voor. De bepaling is bedoeld als codificatie van de uit de maatschappelijke zorgvuldigheid voortvloeiende gedragsnorm die inhoudt dat echtgenoten jegens elkaar gehouden zijn mede te werken aan beëindiging van een tussen hen bestaand religieus huwelijk of een andere levensbeschouwelijke verbintenis. Wie een vordering baseert op het onrechtmatig handelen van een ander, moet onder meer feiten stellen en zo nodig bewijzen waaruit volgt dat aan alle elementen van de normovertreding is voldaan. De rechtsopvatting dat het aan de rechter van de plaats waar het religieuze huwelijk dient te worden beëindigd is om te beoordelen of de aangesproken partner wenst mee te werken aan beëindiging van het religieuze huwelijk en of dat huwelijk voortduurt, is onjuist. De ingestelde vordering is gegrond op artikel 6:162 BW (in verbinding met artikel 1:68 lid 2 BW), hetgeen betekent dat aan de vereisten van die bepaling

moet zijn voldaan en voor toewijzing van de vordering dus onder meer is vereist dat het gestelde onrechtmatig handelen van de man komt vast te staan. Het subonderdeel faalt. De slotsom is dat onderdeel 1 faalt.

Onderdeel 2. Lijfsieraden

In dit onderdeel betoogt de vrouw dat het hof heeft verzuimd vast te stellen naar welk recht deze vordering moet worden beoordeeld. Omdat zij heeft aangevoerd dat sjiitisch islamitisch recht op deze rechtsverhouding van toepassing is, had het hof moeten vaststellen naar welk recht het deze vordering heeft beoordeeld.

De rechtbank heeft geoordeeld dat Nederlands recht op het geschil van toepassing is. Tegen dit oordeel is, althans voor zover het betrekking heeft op de vordering tot afgifte van de lijfsieraden, in hoger beroep niet gegriefd. Daarmee moest in hoger beroep tot uitgangspunt worden genomen dat Nederlands recht van toepassing was. In dat licht faalt onderdeel 2.

Onderdeel 3. Proceskostenveroordeling

Dit onderdeel is gericht tegen de in r.o. 6.22 uitgesproken proceskostenveroordeling. De vorderingen van de vrouw betreffen het familierecht, zodat het in de rede had gelegen dat het hof de proceskosten tussen partijen had gecompenseerd. In familiezaken wordt immers alleen een proceskostenveroordeling ten laste van een der partijen uitgesproken als sprake is van misbruik van procesrecht of evident onredelijk ofodeloos procederen. In het licht hiervan moest het hof de veroordeling van de vrouw in de proceskosten motiveren, omdat zonder zo'n motivering niet valt in te zien dat zij misbruik van procesrecht heeft gemaakt of haar vorderingen evident onredelijk ofodeloos aanhangig heeft gemaakt, zo klaagt de vrouw.

Deze procedure is een handelszaak. Dit hoeft nog niet te leiden tot falen van de klacht, omdat artikel 237 Rv op vorderingszaken (waaronder handelszaken) van toepassing is. Van belang is dat artikel 237 lid 1 Rv bepaalt dat de partij die bij vonnis in het ongelijk wordt gesteld, in de kosten wordt veroordeeld, maar dat de kosten geheel en gedeeltelijk mogen worden gecompenseerd tussen onder meer echtgenoten of geregistreerde partners of andere levensgezellen. Uit de formulering van de bepaling blijkt duidelijk dat er geen verplichting tot compensatie van de proceskosten bestaat. Een beslissing om in afwijking van de hoofdregel wél tot compensatie over te gaan, moet worden gemotiveerd. Een beslissing om overeenkomstig de hoofdregel de in het ongelijk gestelde partij te veroordelen in de proceskosten, behoeft geen nadere motivering (dan een verwijzing naar de wettelijke maatstaf). Het hof heeft de vrouw als de in het ongelijk gestelde partij veroordeeld in de proceskosten. Deze motivering is niet onbegrijpelijk, ook niet als wordt aangenomen dat compensatie van proceskosten tussen gewezen echtelieden gebruikelijk is. Onderdeel 3 faalt.

De slotsom is dat geen van de onderdelen slaagt.

Bespreking van het cassatiemiddel in het incidentele cassatieberoep van de man

De man heeft incidenteel cassatieberoep ingesteld onder de voorwaarde dat een of meer cassatieklachten slagen. Gelet op het falen van alle klachten in het principale cassatieberoep is deze voorwaarde niet vervuld. Dit middel behoeft daarom geen behandeling.

Conclusie

De conclusie in het principale cassatieberoep strekt tot verwerping.

Instantie: Parket bij de Hoge Raad

Datum uitspraak: 17-07-2026

ECLI: ECLI:NL:PHR:2026:731

Zaaknummer: 25/02463

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Personen- en familierecht. Beschermingsbewind. Artikel 3 lid 5 aanhef en onder b Regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren. Heeft bewindvoerder recht op vergoeding voor werkzaamheden in verband met verhuizing van rechthebbende?

Feiten en omstandigheden

Op grond van artikel 1:431 BW is bewind ingesteld over de goederen van de rechthebbende. Veritas is later als opvolgend bewindvoerder benoemd. De rechthebbende is in november 2024 verhuisd en had geen mentor. Veritas verzocht daarom om een extra beloning van € 388 exclusief btw op grond van artikel 3 lid 5 aanhef en onder b Regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren (hierna: Regeling beloning). De kantonrechter wees dit af en het hof bekrachtigde die beslissing. Het hof voerde hiertoe onder andere aan dat Veritas het verzoek onvoldoende had onderbouwd en dat niet gesteld of gebleken is dat Veritas naast administratieve werkzaamheden nog andere werkzaamheden ten behoeve van de verhuizing heeft verricht.

Verzoek en standpunten

Veritas klaagt dat het hof ten onrechte heeft geoordeeld dat geen recht bestaat op de forfaitaire verhuisvergoeding wanneer de bewindvoerder slechts administratieve werkzaamheden heeft verricht. Volgens Veritas volgt uit de wet en de Regeling beloning niet dat dergelijke werkzaamheden tot de standaardwerkzaamheden behoren.

Beoordeling en motivering

Volgens artikel 1:447 lid 1 BW heeft de bewindvoerder recht op beloning overeenkomstig de ministeriële regeling. De Regeling beloning kent een forfaitair systeem. Uit artikel 3 lid 5 aanhef en onder b Regeling beloning volgt dat de bewindvoerder recht heeft op de verhuisvergoeding wanneer de rechthebbende verhuist en er geen mentor is die de verhuizing kan regelen. Het is daarbij niet relevant of de rechthebbende zelf de verhuizing kan regelen of welke concrete werkzaamheden de bewindvoerder heeft verricht. Artikel 3 lid 6 Regeling beloning maakt dit niet anders; afwijking wegens uitzonderlijke omstandigheden is slechts

bedoeld als ‘noodklep’.

Conclusie

De cassatieklacht slaagt. De Hoge Raad vernietigt de beschikking van het hof en bepaalt dat Veritas op grond van artikel 3 lid 5 aanhef en onder b Regeling beloning recht heeft op de forfaitaire verhuisvergoeding van € 388 vermeerderd met btw, ten laste van het vermogen van de rechthebbende.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 17-07-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1277

Zaaknummer: 25/04267

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Prejudiciële vragen (art. 392 Rv). Personen- en familierecht. Beschermingsbewind. Artikel 3 lid 5 aanhef en onder b Regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren. Heeft bewindvoerder recht op vergoeding voor werkzaamheden in verband met verhuizing van rechthebbende? Is rechthebbende belanghebbende?

Feiten en omstandigheden

Op grond van artikel 1:431 BW is beschermingsbewind ingesteld over een of meer goederen van de rechthebbende. Verder Bewind is als bewindvoerder benoemd en heeft verzocht om een extra beloning voor werkzaamheden rond de verhuizing van de rechthebbende. De aanspraak van de bewindvoerder op beloning volgt uit artikel 1:447 lid 1 BW en is nader uitgewerkt in de Regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren (hierna: Regeling beloning), in het bijzonder artikel 3 lid 5 onder b.

Verzoek en cassatieklachten

De kantonrechter heeft op grond van artikel 392 Rv prejudiciële vragen gesteld over de vraag (A) wanneer een bewindvoerder recht heeft op de verhuisvergoeding van artikel 3 lid 5 onder b Regeling beloning, (B) welke informatie daarvoor moet worden verstrekt en (C) of de vergoeding met terugwerkende kracht kan worden aangevraagd.

Beoordeling en motivering

De Hoge Raad behandelt de inhoudelijke prejudiciële vragen nog niet. Op grond van artikel 392 lid 2 Rv moeten partijen vooraf gelegenheid krijgen zich uit te laten over het voornemen prejudiciële vragen te stellen en over de inhoud daarvan. De rechthebbende is bovendien belanghebbende in de zin van artikel 798 lid 1 Rv, omdat de beloning van de bewindvoerder door hem moet worden betaald en de beslissing daardoor rechtstreeks zijn rechten en verplichtingen raakt.

Conclusie

De Hoge Raad houdt de zaak aan. De kantonrechter moet de rechthebbende eerst alsnog overeenkomstig artikel 392 lid 2 Rv in de gelegenheid stellen zich uit te laten over het stellen en de inhoud van de prejudiciële vragen. Pas daarna kan de prejudiciële procedure worden voortgezet.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 17-07-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1281

Zaaknummer: 26/00083

Wetsartikelen: